

T.C.
ADALET BAKANLIĐI
Ceza İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.CİG.0.00.00.05/010.06.02/ 15
Konu : Kanun yararına bozma taleplerinde
uyulması gereken usul ve esaslar

01/01/2006

GENELGE
No : 16

Kanun yararına bozma talepleriyle ilgili olarak gönderilen dosyalarda bir kısım aksaklıklar görülmekle birlikte, özellikle Cumhuriyet başsavcılıkları tarafından “hukuka aykırılık hâlinin bulunup bulunmadığına ilişkin” gerekçeli görüşün dosyaya eklenmediği, dağınık ve kapsamlı dosyaların dizi pusulasına bağlanmaksızın, eksiklikleri varsa giderilmeden ve üst yazıya bağlanmadan derkenar havale ile ağır ceza Cumhuriyet başsavcılıkları da aracı kılınmaksızın Bakanlığımız Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne gönderildiği ve gereksiz yazışmalara sebebiyet verilerek işin sonuçlanmasının gecikmesine sebebiyet verildiği gözlenmektedir.

Bilindiği üzere; kanun yararına bozma 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 309 ve 310’uncu maddelerinde düzenlenmiş olup, hâkim veya mahkeme tarafından verilen ve istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeksizin kesinleşen karar veya hükümlere karşı başvuru olan olağanüstü bir kanun yoludur. Bu olağanüstü kanun yolu ile kanunların eşit biçimde uygulanması, Yargıtay denetiminden geçmeden kesinleşen kararlardaki hukuka aykırılıkların giderilmesi, Yargıtayın kanunları yorumlayarak içtihat birliğini oluşturmak görevini yerine getirmesinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Ayrıca; Yargıtayın yerleşmiş içtihatlarında da vurgulandığı gibi, bu amacın gerçekleştirilmesi için kanun yararına bozmada ortaya konan hukuka aykırılığın ciddi boyutlara varması gerekir. Keza 26/10/1932 tarihli ve 29/12 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararında da belirtildiği üzere, uygulamadaki hatalardan başka esas ve hükme etkili olan usul hatalarından dolayı da kanun yararına bozma yoluna gidilebilecektir. Ancak olağanüstü ve istisnaî olma özelliğinden dolayı kanun yararına bozma yoluna başvurulabilmesi için, mahkemelerin asıl ceza davasını çözmeye devam etmesinin artık imkansız hale gelmiş olması ve kanuna aykırılığın ortadan kaldırılabilmesi için kanun yararına bozma yolundan başka imkân bulunmamasının gerekli olduğu da muhakkaktır.

Bu nedenle; 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 309’uncu maddesi uyarınca, kanun yararına bozma talebi ile Bakanlığımız Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne gönderilecek olan dosyalarda dikkat edilmesi gereken hususların hatırlatılmasında yarar görülmüştür.

Bu itibarla;

1- Öncelikle karar ve hükümlerin 7201 sayılı Tebligat Kanunu’nun ilgili hükümlerine göre taraflara usulüne uygun şekilde tebliğ edilerek kesinleşip kesinleşmediğinin, özellikle anılan Kanun’un 21 ve 35’inci maddeleri uyarınca yapılan tebligatta bu maddelerde aranan şartlara uyulup uyulmadığının kontrol edilmesi,

2- Hâkim ve mahkeme kararlarında hukuka aykırılık bulunması durumunda öncelikle, itiraz ve temyiz kanun yollarına müracaat edilmesi, bu yollar kullanılmadan kararın

Sayı : B.03.0.CİG.0.00.00.05/010.06.02/ 15

kesinleşmesi ve kanun yararına bozmada ortaya konan hukuka aykırılığın ciddi boyutlarda bulunduğu tespit edildiğinde olağanüstü ve istisnâî kanun yolu olan kanun yararına bozma yoluna başvurulması,

3- 01/06/2005 tarihinde yürürlüğe giren 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 310'uncu maddesinde, kanun yararına bozma yoluna başvurma yetkisinin, anılan Kanun'un 309'uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (d) bendindeki hükümlünün cezasının kaldırılması veya daha hafif bir cezanın verilmesini gerektiren hâllere özgü olmak üzere; re'sen Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı tarafından da kullanılabileceğinin belirtilmiş olması karşısında, başvuru sahiplerinin bu yöndeki taleplerinin merciiince değerlendirilmek üzere dosyanın; Bakanlık aracı kılınmaksızın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına, ilgili Cumhuriyet başsavcılığınca bu yola başvurulacak ise Bakanlığımız Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesi gerektiği,

Kovuşturmaya yer olmadığı kararlarına yönelik itiraz üzerine verilen merci kararları, adlî sicil kaydının silinmesine ilişkin kararlar ile iddianamenin iadesi gibi kararların (d) bendi kapsamı dışında kaldığının hatırdan çıkarılmaması,

4- Kanun yararına bozma talebine konu kararı kapsayan dosyanın eksikliklerinin (nüfus kaydı, doktor raporu, bağlantılı dosya ve belgeler) giderilmesi, dağıtık ve kapsamlı dosyaların düzene sokulması ile gönderilen tüm dosyaların dizi pusulasına bağlanması,

5- Cumhuriyet başsavcılığı tarafından "Hukuka aykırılık hâlinin bulunup bulunmadığına ilişkin" olarak düzenlenecek gerekçeli görüşün dosyasına eklenmesi,

6- Cezaların infazı aşamasında hükümlüler tarafından verilen kanun yararına bozma talebini içeren dilekçelerin, mahkûmiyet kararına ilişkin olması ve bu kararı veren mahkemenin de infazın yapıldığı yerden başka bir mahalde bulunması hâlinde, dilekçenin ilgili mahkemenin bulunduğu yer Cumhuriyet başsavcılığına iletilerek dosyası ile birlikte Bakanlığımız Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne gönderilmesinin sağlanması,

7- Dosyanın veya ilgili evrakın gözden geçirilerek, belgelerin takılı ve bağlantılı dosyalar da eklenmek suretiyle (icra takip dosyaları, vb.) düzenli olarak, 02/11/2004 tarihli ve 25658 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun bir üst yazı ekinde ağır ceza Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla Bakanlığımız Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne gönderilmesi,

Konularında gereken dikkat ve özenin gösterilmesini rica ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan

...../12/2005 D. Bşk. : M/Y/KÜÇÜK
...../12/2005 Gn. Md. Yrd. : G/T/TUTAR
...../12/2005 Gn. Md. V. : N/KALAMAN
...../12/2005 Müst. Yrd. : M/METE
...../12/2005 Müsteşar : F/KASIRGA